

Velja po pošti:

za celo leto naprej .. K 30—
za en mesec .. 250
za Nemčijo celotno .. 34—
za ostalo inozemstvo .. 40—

V Ljubljani na dom:

za celo leto naprej .. K 28—
za en mesec .. K 230
V upravi prejemam meseče .. 2—

Sobotna izdaja:

za ce o leto ..... K 7—
za Nemčijo celotno .. 9—
za ostalo inozemstvo .. 12—

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vratajo; ne bodo vplana plana no
sprejemajo. — Uredništvo telefona Štev. 78

Jugoslovenski klub.

Ljubljana, 16. avg. 1917.

Ves slovanski jug monarhije zre danes na Jugoslovenski klub v parlamentu. Slovenci, Hrvati in Srbi v tostranski in onostranski polovici monarhije ter v Bosni in Hercegovini so se oklenili s srcem živiljenjske zastave Jugoslovanov, izražene v naši državnozborski deklaraciji. »Združeni in svobodni hočemo biti Jugoslovani v okvirju monarhije pod habsburškim žezlom,« to je geslo in mora biti geslo slehernega našega človeka, to je oni veliki protitež proti stremljenju ljudi zunaj monarhije.

Nemci se zavedajo velike važnosti parlamentarnega zastopstva avstrijskih Jugoslovanov, združenih v Jugoslovenskem klubu. In zdi se, da posamezniki izmed njih že slutijo, sicer zabrisano in nejasno, da je jugoslovensko vprašanje danes evropsko vprašanje. V avstrijskem parlamentu smo postali Jugosloveni jezik na tehnici. Ves naš pohod v zadnjem zasedanju parlamenta je pričal o smotrenosti dalekovidnosti, želesni energiji in discipliniranosti našega parlamentarnega zastopstva. Močan in velik faktor smo postali kar čez noč, kakor priča naša deklaracija, zakon Frante, padec Clamov, amnestija in sedaj vprašanje parlamentarizacije kabineta. Delovanje naših poslancev je vzbudilo pri prijateljih in sovražnikih vseobčno pozornost. Zato je čisto razumljivo, da so hoteli Nemci zanesti v naše vrste nezaupanje, da so hoteli povzročiti nezaupanje do Jugoslovanov pri drugih slovanskih strankah. Vedeli so in vedo, če se jim to posreči, so dosegli vse. Edino skupen organiziran nastop vseh avstrijskih Jugoslovanov je sovražniku nevaren. Kakor hitro se razcepil in pada Jugoslovenski klub, smo Jugoslovani »list v vetru« in avstrijski vladi ne bo več treba nam ponujati ministrov —

V nemškem časopisu je zašumelo. Praške dogodke so hoteli Nemci izrabiti zase. Zato so vedeli poročati o definitivnem razdoru med nami in Čehi, vedeli so čisto jasno, da se bomo polakomnili po par ministrskih sedežih in podpirali vlado, ki bi bila po večini nemška, in se tako odrekli vseh naših zahtev. Raztresli so že po časopisu tendenciozne vesti, koliko in katere ministre dobimo itd. In zato je simulirala nemška žurnalistika veliko iznenadost in presenečenje, ko je parlamentarna komisija Jugoslovenskega kluba dne 7. t. m. opetovano naglasila, da stojimo Jugosloveni slejkoprej na stališču, izraženem

v deklaraciji in da se ne vsedemo prej z Nemci skupno k eni mizi, dokler se ne neha tuji kurz na našem jugu in dokler Nemci ne pripoznaajo opravičenosti vseh naših zahtev. Nemški žurnalist je napisal besede: »Abschwenkung der Südlawen«. Poudarjam opetovano, da za vsa taka pisanja ni bilo nobenega povoda od strani naše delegacije, ki je stala slejkoprej proti nemškemu kurzu v Avstriji v najodločnejši opoziciji. In tega našega opozicionalnega stališča ni zasenčila — kot bi mogoče prvi hip kdo mislil — naše glasovanje za proračunski provizorij. Bil je to samo slučaj taktike, namignili smo takrat po Clamovem padcu Nemcem in njihovi vladi, da nismo Jugosloveni sovražniki države in parlamentarizma, kot bi nas Nemci radi razkričali. Intakrat je bil tudi parlament v nevarnosti in javna tajnost je, da bi se Nemci rajši danes kot jutri iznebili parlamenta, naj pišejo in govorijo, kar hočjo. Tega veselja nismo smeli Nemcem napraviti.

In tudi zadnje čase je vzbudila po nemških časopisih raztresena napoved o neki dozdevni »politiki proste roke« Jugoslovenskega kluba bojazen v malovernih srčih. Da ima naš klub nasproti vsaki vladi »proste roke«, da ni v nikakem oziru vezan, to je jasno. Jasno je pa tudi — kakor smo že na tem mestu večkrat opozorili — da ne more in ne sme Jugoslovenski klub stopiti iz najodločnejšo opozicije proti vladu, dokler ne bodo izpolnjeno ali vsaj z zadostno garancijo začetovljene vse naše zahteve.

Kot odklanjam vsake kompromisne formule o narodni avtonomiji v okvirju posameznih dežel, tako moramo odkloniti tudi samo delno uresničenje našega programa — narodna avtonomija jugoslovenskih pokrajin avstrijske državne polovice — dokler ne sprejme avstrijska vlada v svoj program celokupen naš jugoslovenski program.

Na tem osnovnem temelju stoji Jugoslovenski klub. Zato so tudi vsa namigavanja na ti ali oni strani, kot bi bili naši zastopniki v parlamentu pripravljeni sprejeti ustanovitev ilirskega kraljestva brez uresničenja celokupnega našega programa brez vsake podlage.

Predpogoj je, da zaupamo Jugoslovenskemu klubu. Ponosni smo lahko na našo delegacijo v parlamentu. Treba je, da zremo z mirnim srcem na razvoj nadaljnih dogodkov. Naši zastopniki bodo vedeli storiti svojo dolžnost.

kot burni glasovi hrumišo srcá,
ki hoče v svobodo iz — ječe. —
Ugašale v ječi so željne oči.
umirala srca potra.
svoboda hotela je v dan iz noči.
a vrata so bila — zaprta!
In roj se trpinov je mučil brez nad,
zastonj se je v vrata upiral,
odnehati moral trpeči je jad,
izmučen je dalje umiral. — — —

Kaj vam, trpini, v očesih žari in igra??
Jutranji zor se tako izza gor na
smehlja,
da razržario doline in griči.
Kaj je vzbudilo vas, živi mrliči?
Ali nevidni duhovi vam svirajo
pesmi presladke prostosti?
Ali zares se vam vrata odpira?

Kakšni prihajajo gosti?
E d e n prihaja, visok, plemenit.
krone vladarske ožarja ga svit.
Mladi vaš cesar odpira vam ječe,
vodi iz teme na solnce vas sreče.
Bodi pozdravljen, delivec pravic.
Ti, ki poslušal trpinov si klic,
ki so ganile Te muke in reve.
da si podaril nam srečnejše dneve!
Srca hvaležna Ti radošno vriskajo,
vsi pa, ki spone krvic jih še stiskajo,
vsi, ki svobodnega solnca želijo si
vroče,
prosijo danes: »Razkleni verige
pekoče!

Naj se iz Tvojega rojstnega dne
narodom blaženi dnevi rodéla

Slovenci na vseh bojiščih.

Rumunska ofenziva.

22. julija že zgodaj v jutro se je začela rumunska ofenziva v našem odseku. Močan bobneči ogenj je trajal dva dni. Na tisoče granat različnega kalibra je padalo na nekaj čez tisoč metrov visoko goro Mrg. Casinului. Dne 23. julija zvečer je napadla infanterija. Na ta trenutek je čakalo naše toponištvo. Začel se je bojni ples, da se je tresla zemlja. Svetlobne rakete so razsvetljale celo bojno črto, vmes so pokali šrapneli, strojne puške, ročne granate, bilo je kakor bi se odprlo peklo. Seveda se je tudi sovražniku zdelo malo preveč vroče, kajti po eno in pol ure trajajočem napadu jo je popihal nazaj. Zopet je bilo mirno, kakor da bi se ne bilo nič zgodilo, le tu in tam je še zasvetila raketa.

Drugi dan je poskušal v drugem oddelku, pri Bosancih. Močan zapiralni ogenj je skoraj docela uničil napad. Dasi je ležalo pred nami bojno polje kakor na dlani, ni bilo vsled strašnega dima celo z dobrim daljnogledom ničesar razločiti. Videle so se samo eksplozije; posebno strašne so bile eksplativne granate.

Na večer je poskušal zopet ravno tam, pa je imel zopet smolo. Napad je bil gladko odbit; pač pa se mu je posrečilo v našem sosednjem odseku po dvernem plinovem napadu nekoliko vtisniti našo črto. Seveda smo morali tudi mi nazaj. Zapustiti je bilo treba našo »vilo Kukavico«, a na vrata smo zapisali: »Na skorajšno svidenje!« Ponoči smo izpraznili v popolnem redu naše postojanke ter se umaknili v drugo črto. Sovražnik nas ni nadlegoval, šele črez dva dni nam je sledil.

29. julij je bil zopet vroč dan za jušnako posadko nekega ogrskega pešpolka na gori Casinului. Osemkrat je napadel sovražnik, a bil je vselej junashko odbit. Pač je vtisnil nekoliko bojno črto, toda protinapad ga je zopet vrgel nazaj. Zopet se je začel bobneči ogenj, napad je sledil za napadom, vedno brez uspeha.

Na desni smo morali na višje polevje zopet umakniti svojo črto nekoliko nazaj; črta se na ta način napne kakor tetivo na loku, da potem veliko močneje udari naprej. Sovražnik ni nikjer prebil naše črte kljub temu, da je razpolagal z močnimi rezervami.

Sedanja postojanka stoji trdno, čepravno se vrsti napad za napadom. Naslednje izgube se niti oddalec ne morejo primerjati s sovražnimi. Po skoro nepriščitnih gorah divja sedaj orkan bojevanja z vsemi tehničnimi iznaidbami. Bijejo se veliki boji, ki pa so dosedaj še vse malo srečno izpadli za sovražnika. J. T.

Za Viljema in za Nemčijo.

Pod tem naslovom piše mariborska »Straža«:

Začetkom vojske je slovenskoštajersko nemštvor kar norelo za Nemčijo in Viljema ter omalovaževalo našo državo, našo armado in našega cesarja. Ni bilo hujšega strupa, kakor strup, ki so ga ravno takrat, ko so nas držali vječah, s svojim zlobnim jezikom sikali naši Nemci in nemškutarji proti bojeviti in hrabri avstrijski armadi v srcu širokih mas. Vemo, da sta Nemčija in Viljema cesar naša zaveznika, ampak tudi čustva napram zaveznikom morajo imeti svoje meje. Teh mej pa še do danes ni nikjer videti. Kdo izmed nas ni bil priča, kako so tudi slovenskoštajerski Nemci in nemškutarji besneli zaradi cesarjevih pomiloščenj? Ako bi mi Slovenci bili denuncianti v resničnih stvareh, bi moral danes sedeti polovlico naših slovenskoštajerskih prijateljev po ječah. Toda denunciantstvo prepričamo podlim dušam.

Kadar je imel naš cesar god ali rojstni dan, je nekaj zastav bilo razobešenih, kadar ga je imel nemški cesar, je bilo vse v zastavah. Kolikokrat se je prigodilo, da so se ob priliku zmagali drugi važni dogodki izobesili samo državnomenške zastave? Mi smo na to opozorili oblasti, toda avstrijska c. kr. cenzura nam je take stvari vzela. Bili so med vojsko že časi, konismo smeli z ozirom na različne »cenzurne predpise o medsebojnem miru« zagovarjati niti eminentno avstrijskega stališča. Da pa se nas javno in tajno imenuje »državi sovražne elemente«, to je vse prav, tega ni treba zavirati, tukaj ni treba medsebojnega miru. Saj je treba za eventualne dogodke zopet privajati material za ječe.

Kdo se potem naj čudi, da vse ljudstvo z gorečim srcem pozdravlja pripravo za jugoslovensko državo, ki naj nastane v mejah sedanje države in kateri naj kraljuje člani habsburške

LISTEK.

Franjo Neubauer:

Pozdravljen!

Ob rojstnem dnevu Nj. Vel. cesarja Karla.

Pozdravljamo Te!
Borilcev pozdravlja železna Te volja,
čez reke jih žene in góre in polia,
a bolj kot bojišča, pojena s krvjo,
s vodo in trpinov Ti kliče glasno:
Pozdravljen!

Ti veš, kako nébesno ljubijo žarki sijino,
in roso in jutranji zrak.
Ti veš, kako mrejo nad hosto, goró in ravnino,
ko gladni požira jih mrak.
Poslušal morjá si šumenje,
valovja si gledal kipenje.
Živej od solnca oči se žaré,
od hujše vročine so vžgane!
Daljine, ki čeznje strmē in hité,
od nebesne bolj so prostrane.
Pogledi nikdar ne umirijo se,
iščoči po dalji brezmejni,
napenjajo vedno in širijo se,
in rose in zraka so žejni.
Glasneje nikdar ni šumenje morjá,
ne dviga se više kipeče.

Ob naši Soči.

(Konec.)

Proti trentarski strani se vije cesta v dolgih serpentinalih kakor ogromna kača po pobočju hriba navzdol. Ovinek za ovinkom, dvaindvajset jih je menjata, kajti na najvišjem stoji tabla z napisom »22. Kehre«.

Vse lažje sva stopala navzdol proti dolini. Ni bilo časa občudovati to divno planinsko romantiko, ki se tukaj nudi pravemu ljubitelju prirodne lepote. Ko se ne bo več odbjal med temi nebottičimi planinami grozeč grom topov, ko se umakne duh vojske svetemu, idiličnemu miru, ko po teh lepih hribih ne bo slišati drugega nego vriskanje pastirjev in planincev, zvončkov čed drobnice in ob tih večernih urah srebrnih zvokov Avemarie od male cerkvic v dolini, tedaj bi hotel tukaj preživeti nekaj lepih dni, da bi se naužil krasote planin in napolil v tem čistem ozračju zdravja in moči. Bog prinesi kmalu ta tedaj!

Doli v dnu doline se nekaj srebr. »Krasna si bistra hči planin!« Po dolgem času te torej tukaj v tvoji zibeljki zopet videvam, draga znanka iz nižine, Soča! Tukaj je torej tvoj dom, tukaj v tem planinskem raju piješ svojo krasoto. Majhna še, a tem ljubkejša, krasnejša, lepša tu nego doli nižje, kjer mora teči umirjenejsa in že — skaljena. Kar je prerokoval tvoj pesnik-slavilec,

to sedaj doživljaš. Samo tod še tečeš po svobodnih naših tleh, nižje doli te že kali sovražna in — naša kri in gledati moraš vso nesrečo in brezmejno gorje naše uboge domovine. Koliko solza in krv se je že izteklo v te in koliko grozot si že zrla ob svojih hregovih! Med samimi grobovi gre tvoja pot, povsod ob tebi se razteza ena sama velika razvalina, eno samo veliko razdejanje, vpijoče v nebo, po maščevanju in osveti. Kdaj izpolniš naročilo preroka-pesnika, kdaj zadilha naša zemlja zopet prosta, osvobojena suženjstva sovražnika, ko boš zopet vsa naša, ti sveta reka, slovenska Soča!

Ze nas od daleč pozdravlja mala cerkvica svete Marije v Trenti. Po kamnitem pašniku si skrajšava pot in prestopiva po leseni brvi na desni Sočni breg. Prijeten hlad puhti iz kristalnočistih valov in vabi v mrzlo kopelj.

Vštric ob vodi se cesta polagonoma niža proti jugu. Na več krajin pričajo »znamenja« z naivno-pripristimi slikarji, da je tod nekdaj nesrečen človek »smrt storil«, prosek mimoidoče za pobožno molitev. Pred srednjo Trento preuzeče cesta še enkrat Sočo in kmalu sva v središču Trente, pri cerkvici, ki se vsa majčena in ponižana s svojimi nizkim stolpičem sramežljivo skriva za prostornejše župnišče, kakor da se sramuje, da je tako majhna. Cerkvica z župniščem, dve malo hišici, to je glavni del, centrum Trente, ki je raztrešen po vsej dolini.

hiše? Mi hočemo proč od onih, ki nas sovražijo in ki navsezadnje sovražijo tudi Avstrijo in njenega vladarja ter gorijo le za Vlješo in Nemčijo.

Zrak se naj sčisti in naj se tudi gleda domoljuba pokaže, kje je plevl in kje je zrnje.

Naljana politika.

Štajercijanci in stotisoč.

Štajerski deželnji odbornik dr. Vrstošek je poslal cesarskemu namestniku grofu Claryu pismo (doslovno prevedeno):

Ljubno, Sav. dolina, 6. avg. 1917.

Vaša ekselencija!

Podpisani si dovoljuje pisati Vaši ekselenci to-le odprto pismo:

Po poročilih graških listov so odpisali od zborovanja štajercijanske stranke v Ptiju dne 29. jul. na Nj. Veličanstvo udano brzojavko, v kateri so trdili, da stotisoč članov na Spodnjem Štajerskem in Koroškem broječa slovenska štajercijanska stranka protestira proti deklaraciji jugoslovenskih zastopnikov v parlamentu. Trditev o velikem številu članov je preračunana laž! Saj je vendar znano, da štajercijanska stranka nima med Slovenci nobenih ali zelo malo privržencev, in ni bila v stanu niti enega zastopnika odpolati v deželnini ali državni zbor. Ker je trditev o stotisočih preračunana, da bi varala Njeg. Veličanstvo, našega preljubljenega ljudskega cesarja, si dovoljujem kot slovenski zastopnik Spodnjega Štajersa staviti vprašanje, če je Vaše ekselencija kot c. kr. namestnik in deželnji šef opozoril Nj. Veličanstvo na to lažnji potvarjanje? Če se je to do sedaj zamudilo, pričakuje slovensko ljudstvo štajersko od Vaše ekselence z gotovostjo, da izve Nj. Veličanstvo o namernavani previri v natančnem uradnem poročilu. — Z izrazom globokega spoštovanja poslanec dr. Karel Vrstovšek, dež. odbornik.

Jugoslovanski minister?

»Straža« piše. Listi pišejo, da dobijo pri preosnovi sedanega ministrstva Jugoslovani prometno ministrstvo, ki bo zasedeno z jugoslovenskim uradnikom. Nam je neznano, odkod imajo listi to poročilo. Nam se od merodajne strani zatrjuje da ministrski predsednik z jugoslovenskimi poslanci ni govoril niti besedice o kakem uradniškem ministrstvu in da ti tudi niso imeli povoda, vprašati ga o tem, ker hočejo imeti popolnoma proste roke. Toda, ako hočejo imeti proste roke, še s tem ni povedano, da hočejo delati politiko o prosti roki, in ne odločne politike dosledno sloneče na izjavi z dne 30. maja.

Za »Narodni svet«. Na shodu v Možirju dne 5. t. m. je bila sprejeta tudi slediča resolucija: »V svrhu združitve in okrepitev vseh narodnih sil odobriamo čimprejšo ustanovitev »Narodnega sveta« za vse slovenske pokrajine na pravični demokratični podlagi in pozivamo merodajne činitelje, med njimi zlasti tudi vodstvo V. L. S. da takoj ukrenejo vse potrebne korake, da se »Narodni svet« čimprej ustanovi.«

Ljubezni sprejeta od gospoda kurata sva se prav vzradostila njegove prijazne ponudbe, naj se nastaneva čez noč kar pri njem, kajti gostilne, prenočišča se v teh časih v Trenti ne najde nikjer.

Že dolgo nisem tako sladko spal, kakor tisto noč pod gostoljubno streho dobrega trentarskega gospoda. Prav nič me ni motilo skrivnostno šumljanje Sočinjih valčkov, ki neprestano mrmrajo svojo nerazumljivo govorico le par kakov pod župniščem. Sijal je zunaj že svetel solnčen dan, ko me je naslednje jutro zbudila iz globokega spanja Sočina pesem.

Krasno poletno jutro se je smejalo po dolinici. Gorski velikani so ogrevali svoje plešaste glave v lesketajočem se ognju solnčnih žarkov. Soča je razposajeno-veselo lovila svoje poskočne valčke naprej. Iz vse prirode je dihalo nekaj kakor veselje nad lepim mladim dnem. Zrak, krepčajoč prsa kakor združen balzam, je vel v lahkom vetrčku od planin. Tam na levi strani je v svojem tihem veličanstvu ponosno dvigal svojo troeglato krono očak Triglav v čisto ozračje.

Nujno delo dneva je klical po svojih opravkih. Treba je bilo opraviti tekom dneva to in ono. Predpoldne sva se morala večinoma muditi v Trenti, a zaneslo naju je tudi v Spodnjo Trento. Vojska jo je preobrazilna v slikovito našibino. Lične bele stavbe, vmes zeleni nasadi in vrtiči, z belim peskom posute poti, to je nova spodnja Trenta, ki se

Mirovni poziv sv. očeta.

Lugano, 14. avgusta. (K. u.) »Messer« poroča: Sveta stolica je poslala vsem vojskujočim se državam in nevtralcem noto, ki poziva s konkretnimi predlogi formalno za mir. Nota se je potom španskega veleposlaništva izročila tudi italijanski vladni. »Osservatore Romano« bo objavil besedilo danes.

Vsebina nove mirovne note. — Noto sv. očeta izročila Franciji, Italiji in Združenim državam Anglija.

Lugano, 15. avgusta. Poslanice sv. očeta vladam Francije, Italije in Združenih držav ni izročilo špansko, marveč angleško veleposlaništvo v Rimu. Rimski dopisnik »Secola« pravi, da je nota osebno delo sv. očeta in kardinala državnega tajnika Gasparrija. V Rimu sodijo, da se nota ne peča s splošnimi mislimi, marveč da obravnavana konkretna vprašanja glede na Belgijo, Alzacio, Loreno, Poljsko s stremljenji Italijanov. Vatikanski krogi upajo, da bo iniciativa sv. očeta uspela in da more v sedanjem trenutku posredovati le papeževa avktoriteta.

»Giornale d'Italia« pravi, da v Vatikanu zelo upajo, da se bo kmalu končala vojska. Nekaj časa sem so že leli, naj bi sv. oče s svojimi zastopniki pri vojskujočih se velesih poizvedel, kako da sodijo o posredovanju za mir in o možnih mirovnih pogojih. Če se je sv. oče res odločil, da posreduje, je to storil, ker sodi, da velesile stalički, ki ga zavzema, popolnoma ne odklanjajo. Sv. oče je nastopil z diplomatsko noto, ki se je velesilam v vojski izročila že v prvih dneh tega meseca.

Rimski dopisnik lista »Corriere della Sera« opozarja na važno okolnost, ker so dostavili nota vladam s posredovanjem angleškega veleposlaništva, kar kaže, da Anglija vsebine note ne odklanja.

O vsebini note poroča »Corriere della sera«: Po splošnem uvodu na korist miru se nota peča s splošnimi jamstvi za pravičen in trajen mir in sicer nавstevuje, naj se odpravijo stojče vojske, ustanove naj se mednarodna razsodča in zagotovi svoboda morja, ki bodi vsem dostopno. Popolnoma pravičen predpogoj miru je, da ne zahteva nobena stranka, ki se vojskuje, nobene vojne odškodnine in to tim manj, ker lahko vsled splošne razrožbe države svoje proračune avtomatično zopet osvežijo. V drugačni obliki se peča z vprašanji o ponovitvi Belgije in o izpraznitvi francoske zemlje po nemških četah, kar tvori temeljni pogoj, da se omogoči sklep miru. Kot protiusluga naj se vrnejo Nemčiji njene kolonije. Gleda na vprašanje Tridenta in Trsta upa, da prizadete države dobe izhod, ki bo zadovoljil narodna stremljenja tako, kakor z ozirom na Poljsko in Armenijo.

Nota sv. očeta v Berlinu.

Berlin, 15. avgusta. Mirovna nota sv. očeta se je izročila danes popoldne v Berlinu.

Najbrže so jo izročili istočasno tudi sovražnim vladam. Čez nekaj dni se bo že vedelo, ako bo pospešil korak sv. očeta mir.

Nota se mora še natančno proučiti, predno se more reči, če je sestavljenha

v tistem duhu, ki ga napoveduje oficialno glasilo sv. očeta in če bo nudila osrednjim velesilam dovolj varnosti, da se prično pogajati. Po dosedanjih poročilih iz italijanskih virov se zdi, da tvori edino protikoncevijo Nemčiji povračilo njenih kolonij, ki ga nota predlaga. Ni verojetno, da bi nota, kakor to trde sovražna poročila, služila sporazumu kot pomočno sredstvo, da se njegove želje izpolni.

Dosedanje nastop sv. očeta ni bil tak, da bi se moglo tako sklepati. Sv. oče dozdaj ni nastopal za nobeno stranko, ki se prepriča. Vrhovni glavar katoliške cerkve, tako se sme soditi, ponuja svoje strankarsko in neodvisno posredovanje. Končno jo bo presojati, kadar se izroči javnosti.

Grožnja italijanske vlade apostolski stolici (?)

Curlih, 15. avgusta. »Neue Zürcher Nachrichten«, ki so v stiku s sveto stolico, poroča glede na posredovanje sv. očeta: Italijanska vlada je vsled nastopa z gotove strani (!) sv. očetu namignila, da bo smatrala vsako izjavu za mir za akcijo, ki je naperjena proti vladni in da če to storiti, ne more jamčiti za varnost apostolske stolice.

Clementcev o akciji sv. očeta.

Genf, 15. avgusta. Clementcev, ki so mu znana vatikanska mirovna stremljenja, odklanja v svojem listu vsak poizkus, da bi odvrnil pozornost množic, ki se vojskujejo, od nadaljevanja vojske. »Humanite« pa piše: Ribot in Lloyd George sta v svoji obžalovanju vredni zakrnjenosti prezrla važnost sedanega velikega trenutka za spravo narodov.

Poincaré obiskal laško bojišče. — Lahi nad Jesenicami.

AVSTRIJSKO URADNO POKROČILO.

Dunaj, 14. avgusta. Uradno:

Naši letalci so od predvčerajšnjim sestrelili še štiri sovražna letala.

Italijanska skupina letal je motala bombe na Jesenice; ogroženih naprav niso poškodovali.

AVSTRIJSKO URADNO POKROČILO.

Dunaj, 15. avgusta. Nad Sočo smo včeraj v številnih sovražnih bojih sestrelili pet sovražnih letal.

Načelnik generalnega štaba.

Naši letalci nad Benetkami.

Dunaj, 15. avgusta. (K. u.) Uradno: Da vrnemo zadnje letalne napade na Pulj, je preletelo 14. avgusta večje število pomorskih letal skupno s celinskimi letali proti pomorskemu arzenalu v Benetkah. Dasi vreme ni bilo ugodno, če tudi so obrambni topovi močno streljali in so zelo nastopali obrambni letalci, je polet prav dobro uspel. Zelo nizko so opazovali naši letalci, kako so prav dobro zadevale težke in lahke bombe, ki so tehtale približno 4 tone. Pogrešamo eno pomorsko in dve celinski letali. Brodovja sovražnih torpedov so se umaknila pred našim oddelkom mornarice, ki je kril letalce. Bombe, ki jih je metal sovražnik na ta oddelek in na Počet, niso uspele.

Podrobno poročilo o zračnih bojih na italijanskem bojišču.

Dunaj, 15. avgusta. (Kor. ur.) Vojni tiskovni stan: Ker so Italijani trikrat povrsti napadli z letali in z bombami Pulj, smo izvedli ponocni od 13. na 14. velik, kombiniran zračni napad na pomorski arsenal v Benetkah. Italijani so slavno starodavno umetniško mesto izpremenili v trdnjavo prve vrste in za glavno središče orožja italijanske armade. Benetke tvorijo danes največji glavni etapski kraj za italijansko bojno črto z dvema pomorskima arsenala, mnogo vojnih tvrdnic je v mestu, ki izdelujejo strelivo in torpede; tudi ladje grade v Benetkah. Pulj tvori le vojaško opirališče; Benetke so pa tudi kot pomorska trdnjava in vojno pristanišče največjega pomena, ker preskrbujejo od tam armado z zalogami. Vrelec italijanski armadi se je moral oslabiti; zato so naši letalci nastopili. Napad so izvedli naši pomorski in letalci s celino.

Vreme ni bilo ugodno. Videlo se je slabo. Obražnbi ogenj je bil znatno močnejši, kakor lani. Letalne skupine našega najdržnejšega pomorskega letalca, c. in kr. linjskega ladilnega poročnika pl. Banfielda so se pa v protislovju z Italijani, ki so napadali Pulj iz višine 3000 do 4000 metrov, da so bili na varnem pred obrambnim ognjem, izpuštili na 800 metrov dolj in so z najboljšim uspehom metale na arsenale najtežje in težke, kakor tudi zažigalne bombe.

Naši letalci s celino so vrgli tudi nad eno tono razstreljiva na arsenal in so opazovali požare. Umljivo je, da so krožili letalci tako nizko, se ni bilo mogoče ogniti, da bi ne bili mogoč uspeh tako drzno in srčno izvedenega podjetja. Svojo izurjenost so dokazali naši letalci tudi v številnih besnih zračnih bojih z italijanskimi letalci, ki so se na obrambo dvignili kvišku.

V zadnjih dneh so metale dvakrat površi-italijanske zračne skupine bombe na Jesenicah, a povzročile so le gozdne požare. Sicer so včeraj naši letalci sestrelili v zračnih bojih na bojišču pet sovražnih letalcev.

Italijansko uradno poročilo.

14. avgusta. Na celi bojni črti omejeni boji. V našem ognju se je zrušil sovražni napadalni poizkus proti našim postojankam pri Vodicah. Veliko baterij in mogočna skupina letal je skupno obstrelijevalo sovražne naprave pri Modri in pri Modrejci južno od Tolmina, jih težko poškodovalo in jih deloma zažgalo.

Poincaré na italijanskem bojišču.

Rim, 15. avgusta. (K. u.) Agenzia Stefani: Predsednik Poincaré, katerega sta spremljevala delavski minister Leon Bourgeois in veleposlanik Barrere, je prišel na italijansko bojišče. Povabil ga je italijanski kralj. Poincaré je izročil kralju vojaško svetinjo in francoski vojni križec. V glavnem stan so prišli istočasno min. predsednik Boselli, zupanji minister Sonnino in pariški veleposlanik Salvago Raggi.

Lugano, 15. avgusta. (K. u.) Italijansko časopis pozdravlja Poincareja. Njegov poset utrije prisrčnost med Italijani in Francozi. »Corriere della Sera« pozdravlja

od daleč vidi kakor čedno mestece v minijaturi.

K obedu sva bila povabljeni od nekega prijaznega gospoda k častniški mizi. Mož je bil zelo ljubeznišiv, da se kar nisva mogla ubraniti dobrohotnega vabila. V lepi zračni lopeci sva sedeila pri belo pogrnjeni mizi v družbi šestih gospodov. Srečno izbran kraj; tik pod nami nam je Soča šumela svojo »Tafelmusik«, naokrog pa je bil diven razgled na nebotične hribe. Kosilo je bilo bolj priprosto, brez vseh raskošnosti in brezpotrebnih potratnosti, zato pa zelo okusno in tečno. Lepo po abstinenčno smo se kreplali z dobrimi sadnim sokom, mešanim z ledeno-hladno mineralno vodo. Če bi že drugače ne bil vedel, bi bil že iz tega zdravega, pametnega načina, kakor ti gospodje živijo, lahko sklepal, da se naš gostitelj že po poklicu dobro razume na to, kaj je najbolj zdravo za človeško telo.

Ura je hitro minila, kajti gospodje so bili prepričani. Hvalili so lepoto krajev in povdarjali, da je še le potom te vojne spoznal širji svet, kake na bolj mi je ugajal dobrodošen gospod, prijazno smehljajočih se oči, ki je zatrjeval, da je že skoro dve leti v tem samotnem gorskem kotu, da pa ga nikdar nič ne mika, da bi izrabil pravico do dopusta in šel iz te lepe samote pogledat ven v svet.

Da bi bila šla popoldne do izvira Soče, tega »dulce« nama čas ni dopuščal. »Utile«, — potrečno delo je bilo treba prei odpraviti: a tega sva imela

prepolne roke prav do večera.

Popoldne je pripravljalo od laške strani visoko iznad hribov nad vas Sočo sovražni letalec. Kmalu so se začeli razpokavati krog njega beli oblački naših šrapnelov in najbrže se v tem spremstvu ni počutil preveč varnega, zato je rajši kmalu izginil zopet za hribi. To je bilo skoro vse, kar sva videla od vojske. Še slišati je bilo malo, sem in tja kak strel iz kanona, ki je volto odmeval med hribi in opozarjal, da smo ob fronti, kjer ni nikdar popolnega pokoja. Tod so za laške »odreševalce

Poincareja in Bourgeoisa kot najuglednejša moža Francije. Geslo bodi tako pri Soči kakor pri Mozi, v Rimu in v Parizu: zmaga.

Beg iz italijanske armade.

Berlin, 15. avgusta. (Kor. ur.) Wolff javlja: O silovitem begu iz italijanske armade prihajajo zanimiva podrobnna poročila. Od 15. majnika je pobegnilo od praporjev približno 50.000 mož. Skriva se v gorah in po deželi. Pobegnili so s puškami in z brzostrelnimi topovi in s strelirom. V Apeninah, v Abrucih in v kalabrijskih gorah se skriva 10.000 vojaških beguncev, ki drže bolj disciplino, kakor na bojišču. Beguncev je prihajalo po izbruhi pomladanske ofenzive vedno več, končno kar cele stoletje in bataljoni, tudi častniki se nahajajo med njimi. Vlada se ne upa nastopiti proti njim, ker prebivalci drže žnjimi; če bi pa na nje poslali vojake, bi se juri najbrže pridružili. Splošno se sodi, da nista sovražnici Italije Avstrija in Nemčija, marveč vlada in denarni mognoci.

Republikanski pokret v Italiji.

Lugano, 15. avgusta. Tukajšnji lisi so poročali pred dnevi, da so bili napoljeni na došlih železniških vozovih letaki z napisom: *Vivere la Repubblica!* Zanesljivo sejavlja, da se je zadnje dni republičanski pokret zelo ojačil.

Govor Giolittiia.

Lugano, 14. avgusta. (K. u.) Giolitti, ki je dolgo molčal, se je zopet oglasil, ko so ga izvolili predsednikom deželnemu svetu v Cuneo. Slavil je armado in narod vsled ljubezni do domovine. Vojska je, kakor je angleški ministrski predsednik pravilno reklo, najtežja katastrofa po vesoljnem potopu. Logično je, da poizkušajo narodi doseči, da bi se taka nesreča več ne ponovila. Ustvariti žele razmere, da bi bila sedanja vojska gotovo zadnja. Velik korak bi se storil, če bi se temeljem narodnega načela priznala vsem narodom pravica, naj si izberejo tako vlado, kakršno sami hočejo. V svetu narodov bo zato Italija gotovo nastopala. Naj zadowolji mir želje Italijanov in jim dovoli, da kmalu rešijo to vprašanje. Nenavno bi bilo misliti, da bi se vodila v bodoče zunanja politika temeljem tajnih pogodb in socialna gospodarska politika, kakor pred vojsko. Ta doba je za vselej zaključena. Vojska je dokazala potrebo dalekosežnih izprememb v vodstvu zunanje politike. Kadar se bodo vrnili milijoni delavcev iz mest in z dežele, ki so junaško prenašali skupna trpljenja za domovino, v svoje bedne hše nazaj, se bodo zavedali svoje pravice in zahtevali večjo socialno pravičnost, katere jim domovina ne bo mogla odreči.

Tudi italijanska meja zaprta.

Lugano, 14. avgusta. Od včeraj daje je meja popolnoma zaprtta. Italijanski listi ne prihajajo.

Vojni material za Italijo.

Lugano, 14. avgusta. (K. u.) Poslanev Bevione poroča iz Londona listu »Gazzetta del Popolo«: Italija je naprosila Anglijo in Francijo za podporo v bojnem blagu in jo je tudi dobila.

Italijanski delež v Mali Aziji.

Lugano, 13. avgusta. (K. u.) Sonnino je baje dosegel v Londonu, da dobi Italija v Mali Aziji svoj del. Mali Azijo obdrže Turki, a Italijani, Francozi in

no bil nalovil v Soči par lepih postri. Kaka slasčica, kaka izborna posebnost so soške postri, tega ni treba povdarijati.

Prehitro je mineval lepi večer. Gospod nama je pripovedoval o svojem samotarskem mirnem življenju v tem odrezanem kotu Goriške. Pogovor je nanesel tudi na »starega Trentarja«, ki je prvi dolgo število let pasel pred več kot sto leti duše v tem kraju. Njegov spomin še vedno slovi med Trentarji in živi v ustrem izročilu kot preroški mož, ki je bil že vnaprej povedal, kako čudne prekucije se bodo vršile na svetu in kaj vse bodo doživeli Trentarski hribi. In vse se menda vresničuje.

Ura je klicala k počitku. Zopet noč krasnega spanja. »Soča voda je šumela« pod oknom. Nočno šepetanje valčkov se je zdelelo, kakor da šušljaj zunaj pribeten pohleven dežek.

Rano zjutraj sva se poslovila od prijaznih ljudi. Bog z vami, lepa Soča in ve ponosne planine. Naj bi vas mogel v prihodnjem poletju obiskati v lepših razmerah, naj bi tedaj že sijalo in celilo rane te hude vojne blagodejno solnce miru!

Popoldanski vlak naju je prinesel nazaj v belo Ljubljano, a vrnila se nisa veselo razpoložena. Bilo mi je, kakor da sem bil kratek čas na domu in da sem ga sedaj zopet moral zapustiti. Za nas je tudi Ljubljana — tujina!

Angleži dobe odmerjeno ozemlje, ki bo pod njih vplivom.

Italijanski napad na gorenjsko dolino.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Koroška Bela, 15. avgusta 1917.

Včeraj je bil pravi sodni dan posebno za prijazno, mično lepo vas Koroško Belo na Gorenjskem. Italijanski letalci so ta prijazni, gosto obljuden kraj izpremenili v pravo grobljo, dasi niso imeli tu čisto ničesar iskati. Lahko so prvič pripluli ob 7. uri 10 minut.

Lah je ostal zjutraj 1 uro na ogroženem ozemlju, preden jo je odkuril. Metal je bombe, veliko jih je vrgel. Metati jih je pričel pri Završnici, a škode ni napravil nobene. Sledil je potem železniški prog nekemu vlaku, a zadel ga ni. Ljudje pripovedujejo, da so metali Lah letake, ki so napovedovali, da se bodo popoldne ob 3. vrnili in da bodo metalni zažigalne bombe; vrnili so se pa že ob četrtni na 2 popoldne. Glede na letake se ni moglo doznati, če jih je res metal ali ne. Naravnost vandalično je nastopil Lah popoldne in je metal bombe na kraje, kjer ni imel ničesar iskati. Popoldne je zažgal Koroško Belo in jo skoraj popolnoma uničil. Zažigal je gozd, ki se danes gore. Gozd v Jelenovem Kamnu so začigali že zjutraj. Popoldne so našeli 10 velikih in 2 mali letali. Lah je metal 28,5 cm bombe; na Kresu nad Koroško Belo smo videli 28,5 cm laško, belo pobaranovo bombo z rdečo številko 4042, ki ni razpočila; zadel se je na smrek in se strkljal na cesto. Kakih 100 metrov od te bombe je pa razpočila druga bomba, ki je izkopala ogromno udrtino. Ljudje pripovedujejo, da je ob drugem napadu Lah zopet metal letake, če da se bo vrnil zvečer, a vrnili se ni in se tudi ni moglo dokazati, če je res metal letake ali ne. Pravi sodni dan je bil med ubogim, mirnim ljudstvom tu v zaledju: med delavci in kmeti.

Na Javorniku in na Savi.

Ljudje so našeli 18 bomb, ki jih je vrgel sovražnik popoldne. — Razrušila je laška bomba na Javorniku hišo Jelenc št. 61 in 84, v kateri se nahaja gostilna in trgovina. Škode ima lastnica vdova Teresija Špendal nad 25.000 kron. Kupila jo je šele pred enim mesecem.

Zrte.

Ubita sta bila 12letni učenec Alojzij Mencinger in 36letni delavec Janez Pesjak. Mož se je vojskoval na Balkanu, v Galiciji in proti Lahom ob Soči; tu doma ga je pa razmesarila in ubila laška letalna krorgla. Zrte sta stali v veži z mlado deklico, ki jo je pa puh vrgel v klet in je le malo ranjena. Sicer so bile ranjene še štiri osebe: 2 bolj težko. Manjših poškodb je precej.

Ob tej priliki opozarjam, naj ob letalnih napadih iščejo ljudje res zavetja v kleteh, kakor to zapovedujejo vojaške oblasti. Prevelika predernost se lahko kaznuje s smrtoj.

Sovražnik je metal bombe tudi na Savi za cerkvijo, a na Javorniku in na Savi ni napravil nobene druge škode, kakor opisano in zrušena in pretresena je tudi hiša Ivana Gnezda. Več bomb je padlo v Savo.

Drugi laški napad

je bil strašen; treskalno in kadilo se je na vseh koncih in krajin. Gozd na Jelenovem Kamnu kakor tudi za Kalvarijo so vsi posmogeni. Goré še danes. Veliko škodo ima zaradi požarov Kranjska industrijska družba, občina Koroška Bela in posestniki. V kotu Koroške Beli je padlo do 20 bomb. Dve bombe sta zadelii na Koroški Beli hišo št. 41, po domače Slavc, a ena ni eksplodirala; druga bomba je pa zažgala Kovarjevo hišo. Od tam se je širil požar na Koroški Beli. Ljudje so bežali iz vasi v gozd, a laške bombe so padale liki toča po gozdu. Strah je bil povsod velik: v tem velikem industrijskem kraju, mestu, ki ga tvorita občini Javornik in Jesenice, ni spal to strašno noč nihče doma.

Od ljudi ni bil na Koroški Beli nihče ubit ali ranjen. Kmetje so bili na polju, delavci v tvornicah; ženske in otroci so zbežali še pravočasno, ampak požar je strašno besnel.

Krasna cerkev sv. Ingeniu in Albuina briksenških, ki te je tako ljubko pozdravljala, je taka, da jo več ne poznaš. Vsled vročine goreče vasi, ki je gorela, se je cerkev zažgala. Stolp je uničen. Zvonova, 2 sta še visela v stolpu, sta padla na obok. V cerkvi je padel lestenc na tla. Notranja cerkvena oprava je ohranjena. Orgle niso poškodovane, dasi so se tudi unele. Cerkvena streha je popolnoma uničena. Cink, s katerim je bil pokrit zvonik, se je topil in je padal liki dež na tlon. Goreti je pričela cerkev le vsled vročine, ker je okoli in okoli gorelo. Zupnišče in cerkvena hiša ni pogorela.

Iz Kovarjeve hiše, ki je pričela prva goreti, se je širil požar proti jugu: tri hiše so bile žrtve; nato je pa potegnil veter proti severozahodu. Pogorelo je vsega skupaj 44 hiš z gospodarskimi poslopji. Škodo

so cenili zelo nizko na pol milijona kron, a bo najbrže še višja.

Hiše so pogorele do tal. Videl sem že zelo veliko požarov, a tako do temelja požar ni gospodaril pred leti ne v Tomačevem, ne na Posavju in ne v Ribnici. To je res prava groblja.

Koroška Bela je bila ponoči na Veliki Šmaren podoba gorečemu morju. Daleč okoli se je videla ta strašna goreča baklja.

Zmeda je bila nepopisna. Očetje, ki so prihitali domov, so iskali žene in otroke; plakanje, to se ne da popisati. Reveži so izgubili vse, čisto vse. Brez obleke so, brez živeža, bres strehe.

Podpora pogorelcem nujno potrebna.

Nujna pomoč in obsežna podpora akcija je nujno potrebna. Obleko, živež in denar, kdor moreš, pošli v podporo tem revežem. Naslovi svoje darove ali župniškemu ali pa občinskemu uradu na Koroški Beli. Pomagajmo bednemu revežu, ki je izgubil vse, čisto vse. Hudi časi so, ampak tudi v teh hudih, strašnih časih ne pozabimo na reveža, ki tripi še več, kot vsi, ki trpimo!

Reševalno delo.

Na Koroški Beli so delovale domača požarna brambla in požarna brambla iz Breznic, požarna brambla z Javornika, jeseniška požarna brambla, tvorniška požarna brambla s Save in požarna brambla iz Kranja in iz Stražišča pri Kranju. Nad vse požrtvalno so delali vrli gasilci roko v roki v vojaki.

Na Koroško Belo je prihitek že včeraj popoldne deželni poslanec p. g. župnik Piber. Radovljški okrajski glavar g. dr. Mathias je bil že tudi včeraj na Beli. Dušovščina, g. poslanec, okrajski glavar, g. nadučitelj Baraga, orožništvo, gozdarsko osobje in častniki so pomirjevali zbegani narod. Napornemu delu se je posrečilo, da ni pogorela cela Bela.

Koroško Belo je obiskal včeraj popoldne mladi sin junaka soške fronte gospoda generalnega polkovnika pl. Boroevića. Ostal je več ur na Beli. Mladi junak, kadetni aspirant, je zelo pomirjevalno vplival in obetal, da bo gospodu očetu natančno poročal o nesreči na Beli.

Danes popoldne se je priprjal na Belo g. dvorni svetnik pl. Laschan od deželne vlade. Ogledal si je grobljo in se udeležil občinske seje. Sklenilo se je, da se nastanijo ljudje, ki še enkrat povedajo, nimajo ničesar, v šoli. Priredila se bo tudi vojna kuhinja.

Strašen je bil dan na Koroški Beli.

Pozivamo še enkrat:

Pomagajmo bratom in sestram, ki jih je obiskala strašna nesreča!

Velika Italijanska olenživa.

»Corriere della sera« piše: Stojimo pred važnimi dogodki. Od Tolmina v zgornji soški dolini do morja grme topovi, vmes pa nenadni napadi močnih poizvedovalnih oddelkov, da doženejo sovražnikove razmere. Vsi naporji novega vojnega leta kažejo le na en cilj: Trst!

Francozi pošljejo Italijanom topove.

Lugano, 14. avgusta. Francija namreva Italiji v dejanju pokazati svoje prijateljstvo in jim bo poslala najbrže artiljerijo.

V Rumuniji dobro prejanjamo sovražniku.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 14. avgusta. Uradno:

Naše čete so zahodno od Panciu v Rumuniji z napadom zopet pridobile na prostor. Južno od doline Ojtož in zahodno od Očne je sovražnik zmanjšal poizkušaj z močnimi protisunki izpremeniti bojni položaj.

Dunaj, 15. avgusta. Napad severno od Focșani smo z uspehom nadaljevali. Naši zavezniki so se polastili mostiča Balta Ratil in z veliko vtrajnostjo branjenega sela Stracani pri Panciu. Naše prodiranje je prisililo zahodno čerte Ecgrilesi-Sovoja stojecem ruskorumunske divizije, da so opustile svoje pozicije, ki so si jih s težkimi žrtvami pred nekaj tedni priborile. Umikajočega se sovražnika zasledujemo. Pri Očni so se zlomili novi sovražnikovi napadi ob odporu naših čet. Pri Focșani in v bojih na ozemlju Trotus smo zopet vzeli sovražniku 3000 mož in več topov.

Južnovzhodno od Tarnopola se je izjavil sovražni napad, katerega so podpirali oklopni avtomobili.

Načelnik generalnega štaba.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 14. avgusta. Veliki glavni stan:

Bojna črta generalnega polkovnika nadvojvode Jožefa.

Jugovzhodno od doline Trotus je izvajal sovražnik močne protinapade na ozemlje, ki smo ga bili priborili. Tudi južno od doline Ojtož in Casinu je sovražnik besno napadal, a vse napade smo odbili.

Bojna skupina maršala pl. Mackensa.

Pri Panciu so bili novi boji, sovražnik je napadal brez uspeha z najtežjimi izgubami zar.

Med dolinama Susita in Putna so potisnile naše čete sovražnika, ki se je besno branil, proti severovzhodu v gece nazaj.

Ugodno za nas so izpadli boji na predpolju ob spodnjem Seretu. Ujeli smo sovražnike in zaplenili vojno blago.

Pri izlivu Donave so zopet streljali. Berlin, 14. avgusta zvečer. Veliki glavni stan:

Sovražnik se je pričel umikati v Rumuniji v gorskem kotu med Trotusom, Putno in Seretom, ker ga je na to prisilil pritisk naših čet.

so bile zelo krvave. Severno od samopri mesau Zbaraž in pri Volčinsku. Pri te zaveznikov v rumunske jarke. Vrnilo so se z enim častnikom in s 56. ujetniki in s sovražnim orožjem v lastne jarke.

V Dobrudži so od časa do časa na obeh straneh zelo besno streljali s topovi.

Izpraznitve Kamenca Podolskega.

Stockholm, 13. avgusta. (K. u.) »Rusko Slovo« poroča, da so se državni in javni zavodi izselili iz Kamenca Podolskega. Veliko trgovin je zaprtih.

Kerenskij oblega Kronstadt.

Amsterdam, 14. avgusta. (K. u.) »Allgemeen Handelsblad« javlja iz Stockholma, da drži Kronstadt 20.000 mornarjev, ki so boljševiki. Vlada oblega Kronstadt in upa, da ga bo v petih tednih osvojila.

Veliko ruskih generalov na obtožni klopi.

Italijanski listi poročajo: Z ozirom na zadnje ruske neuspehe bo sodilo vojno sodišče veliko generalov, ki so poveljevali. Obtoženi so veleizdaje, kršitve dolžnosti in bojaljivosti pred sovražnikom. Kerenskij je izjavil, da morajo proti vsem krvicem brezobzirno nastopiti.

Bivša carica umira.

»Rusko Slovo« poroča: Stanje bivše carice se je tako poslabšalo, da se pričakuje najhujše. Aleksandri Feodorovi že otekajo noge, hoditi ne more več; neprestano jo napadajo srčni krči.

Boji na Zahodu.

NEMŠKO URADNO POREČILO.

Berlin, 14. avgusta. Veliki glavni stan:

Pripravljam se močni boji zveznih sovražnikov.

Ognjeni boj na flanderskem bojišču ni bil enako silen. Na obali, severozahodno in vzhodno od Yverna je bil zvezek zopet zelo besen. Silovite sovražne polzvadbe so se zrušile pred več odsekoma brez uspeha. Angleži smo vrgli jugozahodno od Westhoeke iz nekaterih delov gozda.

V Artois se je borba povsod ponavljala posebno na obeh straneh Lensa in ob Scarpe. Tudi na tej bojni črti se je izjavljalo več angleških sunkov. Prizustopu saških in bavarskih naskokovalnih oddelkov pri Neufchâtelu smo ujeli večje število Portugalcev.

Bojna črta nemškega cesarjeviča.

Topovski ogenj se je znatno povišal na bojni črti ob Aisne in v zahodni Champagni. Francozi so napadli na Cornillet južno od Nauray dvakrat brez uspeha postojanko, ki smo jo bili dne 10. t. m. pridobili.

Na severni bojni črti pri Verdunu so se nahajala topništva podnevi le z malimi odmori v ostrom ognjenem boju, ki se je trajno povečaval. Francozi je v tem bojnem odseku zbral zopet močne sile, predvsem topništvo.

Bojna skupina vojvoda Alberta Virtemberžana. Med Mozo in Mozeljo smo odbili sovražne sunke pri Flireyu. Na lorenški ravani in v Sundgau so tudi živahnješi kakor ponavadi streljali.

V številnih zračnih bojih smo se strelili 9 sovražnih letalcev in 2 pritrjena zrakoplova. Nadporočnik Dostler je sestrelil 12. avgusta svojega 23. in 24. sovražnika.

Berlin, 14. avgusta zvečer. Veliki glavni stan:

Na flanderskem in ob Mozi topovski boj z menjajočo se močjo.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

Berlin, 15. avgusta. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Rupreha Bavarskega.

Močnejši obrambni nastop našega topništva na flanderskem je povzročil, da je včeraj ponehaval sovražni uničevalni ogenj in da se je razbremenila pehota. Šele proti večeru je podvzel sovražnik zopet z vso silo ognjeni boji, ki se je z veliko močjo nadaljevali ponosno. Naš napad je uničil angleške oddelke, ki so napredovali pri Langermarku čez potok Steen. Odbili smo besne delne napade Angležev južno od gore Freezen in na obeh straneh Hooge. V Artois je posebno danes v ranih urah močnejše besnel topovski boj med Hulluchom in Lensom.

Bojna črta nemškega cesarjeviča.

Več napadov Francozov se je zrušilo na Chemin des Dames pri Cerny, ki so jih bili pripravili z močnim nastopom s topovi.

Tudi v drugih odsekih te bojne črte in v

Champagni so se razvili živahnji ognjeni boji.

Na obeh bregovih Moze so s topovi močnejše streljali; ogenj so osredotočili večkrat v najmočnejše ognjene sunke. Tudi so naše baterije večkrat nekaj časa sovražno topništvo prisilile, da je ohromelo.

Bojna skupina vojvode Albrehta Virtemberškega:

V Sundgau se je tudi ponocni večkrat pomnožil ogenj na obeh straneh.

Vsled svoje drznosti in znanja so se bojne skupine naših letalcev razvile v dragoceno napadalo orožje tudi na jarke in na baterije. V zračnih bojih, ki jih je bilo posebno veliko na Flanderskem in z obrambnim ognjem smo sestrelili včeraj 20 sovražnih letal in 4 pritrjene zrakoplove.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

NEMŠKO URADNO POREČILO.

Berlin, 15. avgusta, zvečer. Veliki glavni stan:

Topovski boj z menjajočo se silo na Flanderskem, v Artois, pri Aisne in pri Verdunu.

Borce pehote dozdaj le severno od Lensa in vzhodno od Cerny in Laonoisa.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Borce na Zahodu.

Berlin, 13. avgusta. (Kor. ur.) Wolff javlja: Po z velikimi izgubami izjavljanim napadu 10. in 11. avgusta so boji na Franderskem ponehali. Nemška pomorska letala so napadla 12. t. m. ob 1. uri popoldne angleške rušilce z bombami in jih razkropila. Francozi in Angleži najbrže nameravajo nenadomestljivo zgradbo katedrale v St. Quentinu popolnoma uničiti.

Nov, zelo krvav poraz so doživeli Francozi na bojni črti pri Aisne. Velikopotezno nameravani napad na obeh straneh ceste Soissons-Laon se je zrušil v obrambnem ognju in v boju moža z možem.

Izjavljjeni angleški napad.

Berlin, 14. avgusta. Wolff poroča: Angleži poizkušajo na flanderskem zadužiti nemško obrambo s presestljivimi ognjenimi vali. Drzno podjetje naskakovalec je pridobil Nemcem 14. avgusta zjutraj kos gozda južno od Westhoeke. Angleško posadko smo premagali. Šest sovražnih letalnih bomb je ranilo v Lille šest civilistov in poškodovalo neko cerkev.

Pred novimi boji na francosko-angleškem bojišču.

Berlin, 14. avgusta. Berlinski listi javljajo, da se pripravlja na celem pozorišču močne napade. Veliki angleški napad na flanderskem se je sicer končal s porazom, a pričakuje se, da bo sovražnik le poizkušal prebiti nemško bojno črto. Na flanderskem in pri Verdunu streljajo močnejše s topovi; razvija se že bobneti ogenj. Pri Verdunu so Francozi z močnimi sunki poizvedovali; tudi letalci na celi bojni črti poizvedujejo.

Ob zračnem napadu na Southend bilo ubitih 32 in ranjenih 43 oseb.

Berlin, 14. avgusta. (K. u.) Zanesljivo se poroča, da je bilo ubitih ob zadnjih napadih na Southend 32 oseb, ranjenih pa 43.

Angleži pripravljajo novo ekspedicijo proti Carigradu.

Bern, 14. avgusta. »Idea nazionale« poroča, da pripravljajo Angleži z velikimi sredstvi novo gallipolsko ekspedicijo.

Krisa v Franciji.

Lugano, 14. avgusta. Od včeraj zjutraj naprej so izostali vsi francoski, od včeraj zjutraj pa tudi talijanski listi. »Corriere della sera« napoveduje nov posvet sporazuma, ki bo najvažnejši, kakor vsi njegovi predniki. Položaj v Franciji je rečen. V Parizu pričakujemo vsak trenutek dalekosežne važne politične dogodke.

Genf, 14. avgusta. Ribotove težave glede na izpremembo vlade je še pomnožil sklep socialistov zveze Seine, ki so protestirali z 8897 proti 4 glasovi, ker niso za Stockholm izdali novih popotnih listov. Seine zveza namerava sklicati takoj kongres vseh francoskih zvez, če bo vlada branila pot v Stockholm.

Curih, 14. avgusta. »Secolo« poroča iz Pariza: Predsednik Poincaré se že osem dni ne udeležuje javnih prireditv in se tudi ministrskega sveta ne udeležuje.

Angleška vlada najostrejše proti stockholmskemu posvetu. — Novi stockholmski posvet.

»Stockholms Tidningar« javlja, da Lloyd George, ki ga aktivno podpira

Ribot, pasivno pa Kerenskij, odločno deluje proti stockholmskemu posvetu.

— Iz Švice se javlja, da švedska vlada res pripravlja na Švedskem posvet ministrov neutralnih držav.

Odstop Hendersona v angleški zbornic. — Lloyd George in Asquith o položaju. — Angleški delavski in vojaški svet.

London, 13. avgusta. (K. u.) Reuter: Henderson je v zbornici obširno pojašnjeval, zakaj da je odstopil kot minister. Nasproti stockholmskemu posvetu ni izpremenil svojega nazora, ni varal svojih tovarišev. Na posvetu delavske stranke je v razpravi rabil krepljene izraze za ruski nazor, kakršnih se je posluževalo obvestilo ruske vlade. Posvetu ni nameraval nikakega obvestila prikrivati. Obvestil je posvet, da je začasna vlada izpremenila svoje stališče. Želel je, naj se o zadevi ne razpravlja. Želi, naj se vojska zmagovali konča. — Lloyd George je v razpravi izjavil: Zadnje dni se je nekaj izpremenilo. Dela se na obnovitev discipline v ruski armadi. V teh okolnostih bi bilo usodno, če bi imel posvet s sovražnikom ravno zdaj, ko se podvzema prvi korak za obnovitev discipline na pozorišču. Zdaj o sodbi Rusije nočem ničesar reči. Boriti se mora z velikimi težavami. Združene države so odločile, da ne dovolijo delegatom popotovati v Stockholm. Ravno to sta sklenili Italija in Anglia. (Zivahnjo odobravanje.) Asquith je izjavil: Delavska angleška stranka, z izjemo neznavne manjšine, kakor takrat, ko se je napovedala vojska, ne bo tudi zdaj dopustila, da bi se žrtve zaveznikov in naše ne upoštivali. Meč bo vtaknila še v nožnico, kadar bomo videli pot, po kateri bomo dosegli zadovoljiv in trajen mir.

Kodanj, 14. avgusta. Priprave za ustanovitev angleškega delavskega in vojaškega sveta so končali. Celo Anglijo so razdelili v 13 organizacijskih okrajev. Izvesti nameravajo revolucijo, da uveljavijo zahteve radikalnega socializma.

Na morju.

Angleški rušilec potopljen. — 50.000 ton potopljenih.

London, 14. avgusta. (Kor. ur.) Admiraliteta poroča: Na Severnem morju je zavolil angleški rušilec na mino in se je potopil. Rešili smo kapitana, dva častnika in 43 mož.

Berlin, 14. avgusta. Uradno: Na Severnem morju sploh zopet potopili več parnikov in jadrnic, ki obsegajo 50.000 ton.

Razna poročila.

Vojna napoved Kitajske Avstriji in Nemčiji.

Rotterdam, 15. avgusta. Uradno se poroča iz Londona: Kitajska je napovedala danes ob 11. uri dopoldne vojsko Avstriji in Nemčiji.

Graf Cernin v Berlinu.

Berlin, 15. avgusta. Zunanji minister grof Cernin je danes nadaljeval in končal svoje posvete s kanclerjem. Zvečer ob 7. je odpotoval iz Berlina na Dunaj.

Volilna pravica na Ogrskem.

Listi poročajo, da je sedanja ogrska vlada pripravljena priznati volilno pravico vsem ogrskim državljanom, ki imajo Karlov četni križec, dočim je bila Tisova vlada pripravljena dati volilno pravico samo tistim, ki imajo hrabrostne svinje. Volilno pravico pa bodo smeli izvrševati posestniki Karlovega križca še, ko določijo 24. leto.

Naknadna preebiranja v Italiji.

Rim, 14. avgusta. (K. u.) Uradni list odreja naknadna preebiranja letnikov 1874 do 1899.

Diktator Wilson. — Američane pokličejo septembra pod orožje.

Wilson zahteva od senata popolno diktaturo in upa, da bo dosegel, da v senatu nasprotujejo. — Armado bo do Združene države vpoklicale pod zaveto septembra.

Dnevne novice.

— Umrl je včeraj dne 15. t. m. ob desetih dopoldne č. g. Franc Šever, župnik v St. Vidu pri Vipavi. Pokojnik je bil rojen 13. avgusta 1878 v Škofji Loki in v mašniku posvečen 14. julija 1901. Služil je kot kaplan na Boh. Bistrici, v Selcih, kot župni upravitelj in župnik v Šent Lenartu, v Zalem logu in naposlед dobrih pet let v Šent Vidu pri Vipavi. — Pogreb bo jutri v petek ob desetih dopoldne. Naj v miru počiva!

— Velika cesarska slavnost v Mariboru. Vse rodoljubne Slovence in Slo-

venke še enkrat vabimo, da se udeležijo v nedeljo dne 19. avgusta popoldne slavnosti povodom rojstnega dne cesarja Karla I., ki se vrši v mariborskem Narodnem domu. Na vsporedu slavnostni govor dr. Medveda, petje velikega pevskega zborja, godba 14. mož, velika tombola z bogatimi dobitki. Iz mariborske okolice se obeta obilen qibisk. Radi ugodne zvezze se slavnosti lahko udeležijo tudi Slovenci in Slovenke iz drugih krajev. Prihitite dne 19. t. m. v Maribor, da dostojno proslavimo našega ljubljjenega cesarja Karla! Slavnostni odbor.

— Cesarska slavnost v Metliki. Županstvo mestne občine Metlike proslavi vojni dan in Njegovega Veličanstva cesarja Karla I. po tem sporedu: Dne 16. avgusta 1917: Hiše okrasite z zastavami! Mirozob ob 9. uri zvečer. Dne 17. avgusta 1917: Budnica ob 5. uri zjutraj. Slovesna sveta maša ob 8. uri zjutraj. Nagovor voditelja županstva pred mestno hišo. Slavnostna seja občinskega odbora. Dne 19. avgusta 1917: Slavnostni koncert v prostorih Narodne čitalnice. Svobodna zabava v vseh hišnih prostorih in

Padel je junaka smrt na bojšču rezervni poročnik 25. dom. pp. Milan Klač, sin septembira Štefana Klača v Zagrebu. Drugi sin, rez. poročnik Vlatko Klač, je bil našel smrt na srbskem bojišču.

Tudi cerkev niso varne pred tatvinami. Strahovito se množijo slučaji drznih tatvin na Srednjem in Gornjem Stajerskem. Skoro četrtina predalov štajerskih nemških listov je napolnjena s poročili o raznih tatvinah. Nemški tatovi so si pa sedaj izbrali cerkev za toriče svojega delovanja. Pri tem dnevu so začeli drzno krasti iz cerkva sveče, svečnike, altarne prte, blazinice itd., tako, da je več župnih uradov prisiljenih, da morajo tudi podnevu biti cerkev zaprte. V preiskovalnem zaporu v Ljubljani se nahaja tat, ki je ukradel iz cerkve dva zlata ciborija s patenami vred. Pri tem so našli dve knjigi, v katerih se opisujejo življenjski dogodki dveh drznih pariških vložilcev.

Lov na cigane. Okoli Temenice pri Št. Vidu na Dolenjskem se v gozdovih potika ciganska tolpa, broječa 50 mož. Večinoma so to deserterji. Orožništvo je z nekaterimi civilisti že napravilo lov nanje, a jih ni dobilo. Sedaj se pripravljam vojaki, da tolpo izsledete.

Ukradene hranilne knjižice. Dne 13. avg. je bilo ukradenih nekaj vložnih knjižic Hranilnic in posojilnice v Vel. Laščah, ter Posojilnici v Dobrepoljah glaseli se na ime Novak in Škulj. Dejarni zavodi se opozarjajo, naj ne sprejmejo teh knjižic.

Nesreča v Kamniških planinah. 8. t. m. je na Okrešlu ponesrečila 45-letna vdova Marija Kovač. Na ledu se ji je izpodrsnilo, padla je 7 do 8 metrov globoko, nato pa po snegu še 50 metrov dalje, dokler ni priletela v skalni rob. Zlomila si je desno nogo in dobila težke poškodbe na obrazu in rokah. Prepejalji so jo v bolnišnico.

Umrli je v Gradcu primarij bolnišnice usmiljenih bratov dr. Ludovik Lukšič.

Griza v Judenburgu. V Judenburgu se širi nevarna griza. Nekaj oseb je v Judenburgu na grizi umrlo. Izvedene so primerne zdravstvene odredbe.

Samomor vojaškega intendanta. V Celovcu se je ustrelil 74 let stari vpokojeni vojaški intendant Emil Ubl. Vzrok: huda živčna bolezen.

Bodite ponoči doma! 36letni poljski dñinar Miklič Ivan iz Les pri Krki na Dolenjskem, je šel ob 1. uri ponoči dne 6. t. m. po Marinči vasi. Pot sta mu zastavila dva ponočnjaka, baje Žitnik Jože in Vehovčev Jože. Dolžila sta ga, da je podil Žitnikovega psa. Oboržena sta bila eden s kosičem in drugi s steljnimi grablji. Konec preprije je bil, da sta začela udrihati po Mikliču in razbila svoje orožje ob trdi glavi in mišičastem telesu Mikličevem. Stepla sta ga dodata in mu prizadala zlasti na glavi veliko znamenje svojega junija.

Rudar ponesrečil v rovu. Iz Zagorja poročajo: V soboto, dne 11. t. m., je ponesrečil rudar Titus Golob — v kisovškem rovu. Padel je polc nani, ko je našal premog, in mu razbil glavo, tako da se je zgrudil brezzavesten. Ko so ga prenesli v rudniško bolnico, se ni nič zavedal. Zdravnik je takoj izjavil, da ni nobene pomoči več. Ponesrečenec je prišel pred desetimi dnevi od vojakov, kjer je bil od časa začetka vojne in napravil je samo devet delavnih dni v Zagorju. Zapušča ženo s štirimi nepreskrbljenimi otroci. Krivda te nesreče je vedno priganjanje in pa akordni sistem.

Ij Z ozirom na notico o pozivu k prijavi v vojni pogrešanih vojakov, ali vojakov, ki so prišli v vojno ujetništvo, se občinstvu naznana, da se tozadevne tiskovine dobijo v mestnem vojaškem uradu v Mestnem domu.

Zdravnik otrok prestolonaslednika Franc Ferdinanda obsojen. Zdravnik dr. Hoffner, ki je zdravil otroke rajege prestolonaslednika Franc Ferdinandina in je bil telesni zdravnik grofa Jaroslava Thun, je pisal svojemu nečaku, da je uradno določena množina kruha za težkodelavnega človeka po njegovem zdravniškem prepričanju mnogo premajhna. Radi te izjave je bil dr. Hoffner, kakor poročajo »Narodni List«, obsojen v Brnu na osem mesecev težke ječe in je še poleg tega izgubil svoj doktorat.

Liebknecht ni obolel in je bilo tozadevno poročilo nekaterih listov pomotno.

Primorske novice.

Duhovščina v Trstu in okolici. V četrtek 23. avgusta 1917 se vrši sestanek zajednice presv. Srca Jezusovega za Trst in okolico. Čas: 10½ v Mariji-

nem domu. Skupnega kosila ne bo. — Predsednik.

C. kr. slovenska državna gimnazija goriška, zaposlovalni tečaj v Trstu. Vsi oni gimnaziji, kateri misijo v prihodnjem šolskem letu obiskovati ta zavod, naj to na dopisnici nemudoma javijo vodstvu, Trst, ulica Galatti 8/I.

Dekan kanonik Jožef Kragel umrl. V Ljubljani je umrl tolminski dekan v pok. častni kanonik č. g. Jožef Kragel.

Zlatomašnik č. g. kanonik Peter Tomazin je daroval zlato mašo na praznik Marije Device dne 15. avgusta v Rojanu.

Poročil se je v Vysokem Mytu na Češkem Franc Pahor, županov sin iz Opatjegasela na Krasu, z gospodčno Marijo Klarič iz Vižovljija.

Zupansivo Opatjeselo (Nova vas, Dol, Vrh sv. Mihaela in Lokvice) in župansivo Dobrodo, sedaj v Vižmarjih nad Ljubljano, pozivlja vse domačine begunce, da naj pošljejo izkaze o premoženju najpoznejše do konca avgusta, ker pozneje odpotuje g. župan na Češko, da obišče begunce.

Vojaska čestitka. Od prve prisegi na Brionskem otoku, pri kateri je bil navzoč č. g. Fran Smid, vojni kurat pri 4. trd. topn. polku, sedaj v Gor. Branici na Primorskem, smo ohranili slovenski fantje in možje gospodu Šmidu nezababen spomin. Zato mu o priliki njegovega odlikovanja iz dna srca čestitamo in klicemo: Bog Vas ohrani še mnogo let! Četovodja Ivan Avsec; desetnik Feliks Berginec; poddesetnik Alojzij Šuka, Agust Bresan, Josip Plesničar, Fran Čehovin; topničarji Štefan Curk, Karel Macarol, Karel Strukelj, Josip Novak, Fran Zvonar.

Ribiči iz Gradeža, ki so prekoračili 38. leto in so uvrščeni med vojake, naj naznanijo posredovalnici sledeče podatke: Krstno in družinsko ime, ime očetovo, običajno bivališče, rojstno leto, rojstni kraj in vojaško krdelo, pri katerem služi dotičnik. — Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani.

Beguncem, ki hočejo premeniti svoje bivališče. Ministrstvo je izdalo glede selitve beguncev na vodstva taborov (tudi za slovenske uradnike) sledeča navodila: 1.) Kdor se hoče iz begunkovih taborišč preseliti, da si poišče drugod stanovanje in delo, mora dobiti pri glavarstvu potni list (kar velja posebno za vojno ozemlje, širše in ožje). Vodstvo taborišča mora beguncem dati svoje privoljenje, da za potni list ni nikakega zadružka, in dolito glavarstvo mora izdati potni list brez prigovorov. — 2.) Vsakdo mora naznani, ko je že dobil stanovanje ali delo, občino in okrajno glavarstvo, kamor se hoče preseliti. Vodstvo taborišča se mora nato uradno prepričati, ali okrajno glavarstvo — vsled aprovizacijskih težav — dovoli preselitev v označeno občino. — Kdor že sam preskrbi tozadenvno izjavo občinskega predstojništva, da je tam poskrbljen za stanovanje in delo, in izjavo okrajnega glavarstva, da proti preselitvi v označeno občino ni nikakega zadružka, — potem odpade uradno poizvedovanje vodstva taborišča. — Vodstvo je dolžno, iti beguncem z vso ljubezni in skrbnostjo na roke. 3.) Begunci, ki se presele, kakor je poveleno gori pod točko 2., imajo pravico do proste vožnje po železnici. V ta namen jim mora dati begunsko vodstvo — na kaznico, s katero pri železniških blagajnih dobe vozni listek brezplačno.

Iščejo se. Narednik Ciril Bratuž, k. u. k. Tragtierstaffel Nr. 1674, Feldpost 641, išče Valentina in Marijo Bratuž ter sestro Emilijo, doma Kojško-Dedno št. 21, kakor tudi družino Antonia Marušič, tovarnarja sodavice v Kojšku. — Marija Dominko, Rohrau bei Bruck an der Leitha, N. Oe., išče Marijo Samokec iz Vitovlj nad Osekom, ter brata Vincenca Remec iz Grediča pri Gorici. — Marija Mošetich, roj. Nardin, Trst, ul. S. Francesco d'Asissi No 60, I. p., išče svoje starše Vincenca in Karolino Nardin iz Bukovice št. 22 pri Gorici. — Kurat Fran Šmid v Branici na Primorskem, išče Janeza Bait in negovega 20 letnega sina iz Lige št. 7 na Kanalskem. — Marija Vavpetič, Tunjice št. 15, p. Kamnik, Gorenjsko, išče Marijo Križnič iz Št. Petra št. 282 pri Gorici.

Ljubljanske novice.

SOMEŠČANII

Mestni magistrat someščane vljudno vabi, da razobesijo o priliki Najvišjega rojstnega dne, 17. t. m., zastave.

Ij Poročil se je g. Fran Poženel c. kr. rez. nadporočnik in deželní official z gospicu Zoro Orarem, županovo hčerko iz Most. Bilo srečno!

Ij Krušne komisije bodo uradovale v petek dne 17. avgusta 1917 od 8. do 1. ure popoldne. Poleg krušnic izkaznic razdaljevale se bodo tudi posebne slad-

korne izkaznice za vkuhanje sadja in sicer za vsako v Ljubljani (vštěv Špiško) bivajočo rodbino brez vsake izjemne, ki šteje vsaj dva rodbinska člena. Izključeni so le samci. Železniške rodbine dobe izkaznice pri svoji aprovizaciji. Množina na vse rodbine bo znašala 1½ kg. Prizadevanju c. kr. deželne vlade in mestne aprovizacije se je nameč posrečilo prihraniti od sladkorja za vkuhanje sadja toliko, da bo mogoče kakor rečeno vsaki rodbini, brez izjeme, nakazati zgoraj navedeno množino sladkorja, ne glede na to, ali ima svoj lastni vrt ali ne. Seveda zamebiti ta majhna množina sladkorja namenjena v prvi vrsti za to, da si zamore vsaka rodbina nakuhati nar kil sadja za slučaj kake bolezni. Da bi se oziralo pri tem na večje ali manjše število rodbinskih članov, je sprič majhne množine sladkorja, ki je na razpolago, žal izključeno.

Ij Ukradeno dvokolo zopet dobijeno. Pretečeno nedeljo 12. t. m. popoldne ob 2. uri se je Franc Cotič, učenec pri tvrdki Batjel peljal s svojim dvokolesom na Ježico pri Ljubljani. Šel je v neko hišo, kjer se je mudil par minut. Ko je prišel vun, že ni bilo nikjer več dvokolesa. Ljudje so mu povedali, da se je pravkar odpeljal neki korporal proti Črnčam. Ubogi 16letni deček je tekel ves čas do Črnča. Nasproti mu pride neki narednik z dečkovim dvokolesom. Deček hitro spozna svoje dvokolo ter ustavi narednika, kateri mu pove, da mu je posodil dvokolo neki korporal, nákar gredo skupaj do korporala, kateri je pripoznal tatvino. Dečko je dobil nazaj svoje dvokolo, korporala pa čaka zaslužena kazen.

Razdelitev mesa na rdeče izkaznice. V soboto, dne 18. avgusta popoldne bo razdeljevala mestna aprovizacija iz svojega skladišča v cerkvi sv. Jožefa na rdeče izkaznice goveje meso po naslednjem redu: od pol 2 do 2 štev. 1 do 200, od 2 do pol 3 št. 201–400, od pol 3 do 3 št. 401–600, od 3 do pol 4 št. 601 do 800, od pol 4 do 4 št. 801 do konca. Družine do 3 oseb dobe ½ kg, s 4 in 5 osebami ¾ kg, s 6 in 7 osebami 1 kg, z več kot 7 osebami 1¼ kg. Prinesti je s seboj nakaznice za meso.

Razdelitev mesa za uradniške skupine. V soboto, dne 18. avgusta 1917 bo razdeljevala mestna aprovizacija iz svojega skladišča v cerkvi sv. Jožefa vsem uradniškim skupinam meso po naslednjem redu: od pol 5 do pol 6 ure I. skupina, od pol 6 do 6 ure II. skupina, od 6 do pol 7 ure III. skupina, od pol 7 do 7 ure IV. skupina. Družine do 3 oseb dobe ½ kg, s 4 in 5 osebami ¾ kg, s 6 in 7 osebami 1 kg, z več kot 7 osebami 1¼ kg. Prinesti je s seboj nakaznico za meso.

Oddaja sira za Vič in Moste. Mestna aprovizacija bo oddajala za Vič in Moste jutri, v petek (17. avgusta) v cerkvi sv. Jožefa sir. In sicer pridejo na vrsto: Iz Most od pol 2 do pol 3 ure vsi, ki imajo rumene izkaznice B, od pol 3 do pol 4 ure vsi, ki imajo rumene izkaznice C. Iz Viča od pol 4 do 4 ure vsi, ki imajo rumene izkaznice B, od 4 do 5 ure vsi, ki imajo rumene izkaznice C. Cena za kroglo je K 4, pol krogla 2 K.

Oddaja krompirja. Mestna aprovizacija bo delila iz svojega skladišča pri Mühleisnu na Dunajski cesti krompir. Na vrsto pridejo v petek, dne 17. avgusta od 2. do 3. ure tisti, ki dobivajo kruh v konsumu v Zvezdi, od 4. do 6. ure oni, ki dobivajo kruh pri Bedenu na Tržaški cesti št. 4, od 3. do 4. ure stranke, ki ga prejemajo pri Zabnikarju v Zvezdi. V soboto dopoldne prejmo krompir od 8. do pol 10. ure tisti, ki dobivajo kruh pri Jakinu na Dunajski cesti št. 4, od pol 10. do 11. ure stranke, ki prejemajo kruh pri Pircu na Sv. Petra cesti št. 5. V soboto popoldne pridejo na vrsto od 2. do pol 4. ure stranke, ki prejemajo kruh v vojni prodajalni Prešernova ulica, od pol 4. do 4. ure tisti, ki dobivajo kruh pri Godcu na Dunajski cesti, in od 4. do 6. ure vsi, ki ga prejemajo v vojni prodajalni na Marije Terezije cesti. Za vsako osebo sta določena 2 kilograma po 50 vin. Družinske izkaznice je treba prinesti s seboj in sicer samo stare.

Novi ruski poveljniki.

Iz Petrograda poročajo: Poveljnik na jugozapadni fronti, general Vlulov, je imenovan za poveljnika na zapadni fronti. — Bivši načelnik generalnega štaba general Dinkin je imenovan za poveljnika na jugozapadni fronti.

Gospodarske beležke.

Petak, 17. avgusta, na rojstni dan Njegovega Veličanstva cesarja, je civilna oblast dovolila uživati meso. Da ne bo zbegnosti, je isto dovolil za ljubljansko škofijo tudi presv. g. knezoškof ljubljanski.

Nova ureditev porabe žita in mlevskih izdelkov. Urad za prehrano prebivalstva je izdal naredbo, da veljajo po 16. avgustu 1917, zoper tiste množine žita in mlevskih izdelkov kakor pred mescem majem letos. Potem takem dobe težki delavci zoper po 300 gramov moke, kmetski pridelovalci po 300 gramov žita, kmetski težki delavci po 366 gramov žita, ostalo prebivalstvo pa po 200 gr. moke na osebo. Za otroke do 3. leta se bo po možnosti preskrbel pšenični zdrob v ovsena moka. V večjih mestih in industrijskih krajih, kjer je aprovizacija posebno težavna, bodo dobivale tudi noseče in doječe matere po pol kilograma več žitnih živil na teden, in sicer prve od tretjega meseca nosečnosti, druge pa do 10. meseca dojenčkov starosti. Nanovo se je uredilo tudi krušno in močno vprašanje z ozirom na potne osebe.

Prepoved predaje sadnih konserv letine 1917. Da se zabrani odprodajo sadnih konserv po čezmernih cenah, predno bodo razglašene naivišje cene za te izdelke, določuje urad za ljudsko prehrano v nekem dne 4. avgusta v državnem zakoniku razglašenem ukazu, da se sadne konserve, kompot, posušeno sadje in sadni sok letine 1917 do preklica ne smejo prodajati. S tem naj se zagotovi podlaga za enakomerno razdelitev sadnih konserv in sicer marmelade.

Prepoved izdelovanja žganja iz sadja. Da se sadje letošnje letine kolikor le mogoče zagotovi za neposredni človeški užitek, določuje v državnem zakoniku dne 4. avgusta t. l. razglašeni ukaz c. kr. urada za prehranjevanje ljudi, da se ne smejo porabljati marelice, breskve, hruške, češplje in jabolka, potem odpadki sadja teh vrst, končno sadni izdelki vseh vrst za izdelovanje žganja v svrhu nadaljnje prodaje. Izjeme dovoljuje urad za prehranjevanje ljudi le za sadje, ki je nesposobno za človeški užitek, za sušenje ali za izdelovanje marmelade. To velja pod enakimi pogoji tudi za sadne izdelke in za sadne odpadke. Prošnje za podelitev takih izjemnih dovolil se morajo vložiti potom zavoda za sočivje in sadje na Dunaju I. Plankengasse 4.

Živež

Posestvo s kavarno v Mariboru.

Prvovrstna postojanka za vsako industrijsko podjetje ali za založbo kakršne pivo varne izborna, ledene in obširna založniška klet 2 minuti od koroškega tovornega in osebnega kolodvora v neposredni bližini novega državnega mosta, se pod zelo ugodnimi plačilnimi pogoji proda za ceno

90.000 K

Posestvo meri približno 2075 m², branilnice je 26.000 K. Vpraša se pri posestniku Pavlu Rupniku, Maribor, Franc Jožefova cesta št. 15.

Gospodinjja

več hišnega, kuhinjskega in poljskega gospodarstva, brez otrok, se sprejme takoj pod ugodnimi pogoji v bližini Celja. — Kje, pove uprava „Slovenca“ pod št. 1977, ako znamka za odgovor.

Proda
se
hotel, **TURIST'**
v Bo-
hinjski
Bistrici

par minut od kolodvora s 16 sobami za tuje, 2 kleti, salon, 2 gostilniški sobi, kuhinja in jedilna shramba, z vrtom in veliko njivo. Resnim kupcem (posredovalci izključeni) daje natančna pojasnila lastnik

1961

Rudolf Kokalj, Ljubljana, Prešernova ulica št. 54.

Lepa prilika!

V lepem kraju na Gorenjskem zgrajena vila z 10 sobami, z 2 kuhinjama, 2 kletima, hlevom, z enim oralom vrta, vodovodom, električno razsvetljavo, v bližini velike tovarne, pripravna tudi za hotel ali trgovino, se proda. Pojasnila daje upravnštvo „Slovenca“ pod št. 1963. (3)

Kranjska deželna podružnica

n. a. deželne življenjske in rentne, nezgodne in jamstvene zavarovalnice
v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12/II

sprejema zavarovanje na doživetje in smrt, otroških dot, rentna in ljudska nezgodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije. Najugodnejši pogoji za vojno zavarovanje.

Stanje zavarovanega kapitala K 175,000.000 — Stanje garancijskih fondov K 55,000.000 —

Zavod temelji na vzajemnosti. — Prospekti zastonj in poštne prosto.

Sposobni zastopniki se sprejemajo pod najugodnejšimi pogoji.

1831

Koštanjeve in bukovе hlode

kupi vsako množino franko vagon

→ Strojilna tovarna SAMSA & Co v Ljubljani. ←

Vpoštevajo se le pismene ponudbe z navedbo cen.

136

2013

Javljam cenjen. naročnikom za pranje in snaženje, da je

premog došel

in morem zopet prevzemati naročila, toda začasno samo
mehko perilo.

Takoj ko bo tudi za trdo perilo potreben plin na razpolago,
bom javil v tem časopisu.

Pralnica in snažilnica Karl Hamann.

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom smrti našega iskreno ljubljenega soproga, oziroma očeta, starega očeta, brata, strica in svaka, gospoda

Fran Rozman-a

c. kr. kontrolorja dež. plač. urada v p.

izrekamo tem potom našo najiskrenejšo zahvalo.

Osobito pa se zahvaljujemo slav. pevskemu zboru Glasbene Matice za genijivi žalostinki, darovateljem prekrasnega cvetja ter vsem, ki so spremili nepozabnega pokojnika na njega zadnji poti.

Globoke žalujoči estali.

Vila Savica

na Boh. Bistrici

poleg hotela „Triglav“, 7 sob, 2 kuhinji, 2 gospod, poslopji z 2 sobama in hlevom za 6 konj ter vrom, se takoj proda za 30 tisoč kron. Električna luč in vodovod vpeljana. 1982

Terezija Žerovc, Mlino 3, Bled.

Prodajalka

izučena v mešani trgovi z dobrim spričevalom
išče primerne službe.

Cenj. ponudbe na upravo Slov. pod Marljiva 2020.

Iščem veliko nemebljavno sobo

(ali dve manjši) za shranitev po-
hištva. Ponudbe se prosijo pod Soba
za po-
hištvo na upravo „Slovenca“.

Meblovana soba

z dvema posteljama ali divanom
ter kuhinjo ev. souporabo se išče
do 1. septembra letos. Cenj. ponudbe
pod »R. V. Soba« na upravo lista.

Pridna, poštena delavka deček

in močan
se sprejmeta v vrvarno Iv. N. ADAMIČ
v Ljubljani, Sv. Petra cesta.

Brez posebnega obvestila.

Franja Kališ naznanja najglobje žalosti potra v svojem in v imenu svojih hčerk **M. Imaculate** ter **Danice** vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je njen iskrenoljubljeni, dobri soprog, oziroma oče, gosp.

Ivan Kališ

ravnatelj magistratnih pomožnih uradov v pokoju

v torek, dne 14. avgusta t. l. po kratkem, mučnem trpljenju, previden s tolažili sv. vere, v 71. letu svoje dobe, boguv'ano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v četrtek, dne 16. avgusta 1917 ob 6. uri popoldne iz hiše žalosti, Gradišče št. 11 na pokopališče k sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v soboto, dne 18. avg. t. l. ob 9. uri dopoldne v župni cerkvi Marijinega Oznanenja v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 14. avgusta 1917.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Naznanjam č. gg. duhovnim sobratom kakor tudi sorodnikom, prijateljem in zna cem pokojnika, da je poklical k sebi Vsemogočni danes zjutraj 16. avgusta ob pol 4., pokrepčanega s tolažili sv. vere — svojega služabnika visokočastitega gospoda prelata

Jožefa Kragel

dekana Šolskega v p., častnega kanonika, viteza Franc Jožef reda ltd.

Pogreb visokega pokojnika se bo vršil iz hiše žalosti Sv. Florijana ulica št. 22, na pokopališče k Sv. Križu dne 17. avgusta ob 5. uri popoldne. Pokojnika priporočam č. gg. duhovnim sobratom v „Memento“ in vernikom v molitvah.

V Ljubljani, 16. avgusta 1917.

Janko Barlē,
mestni župnik.

Klanjajoč se volji Vsemogočnega, javljamo č. gg. duhovnim sobratom ter vsem sorodnikom in prijateljem, da je moj iskrenoljubljeni brat ozir. stric, veleč. gospod

Franc Sever

župnik v Št. Vidu pri Vipavi

včeraj dne 15. avg. 1917 v dobi 36. let bil odpoklican po plačilo v boljšo večnost.

Pogreb preblagega pokojnika bo jutri v petek dne 17. avgusta ob 10. uri dopoldne s sveto mašo.

Št. Vid pri Vipavi, dne 16. avgusta 1917.

Ivan Sever
kaplan, brat

Helena, Terezija
sestri.

Karol Kos, c. kr. poštar, javlja globoko potrt, da je njegov iskreno ljubljeni oče, gospod

OROSLAV KOS

c. kr. sodni sluga v p.

dne 28. julija 1917 mirno izdihnil svojo blago dušo.

Zagorje ob Savi, dne 16. avgusta 1917.